

DRIL, pres de l'angl. *drill* id., que sembla ser alteració de l'al. *drillich* id., pròpiament 'tela teixida amb tres lliços', el qual per la seva banda es prengué del ll. *trilix*, *-icis*, cpt. de *tri*- 'tres' i *licium* 'lliç'. □ 1.ª doc.: 1868, *SLitCosta*.

En anglès *drill* ja apareix el 1743 (i una variant *drilling*, des de 1640); en alemany el mot ja és medieval.

DRINGAR, 'sonar agudament com un objecte de metall o vidre', onomatopeia. □ 1.ª doc.: 1803, Belv.

També va usar-se *drincar* (Lab. 1839): Maspons i Labrós: «cascavells, que al caminar o saltar, *drincan* a compàs» com a usat a Sant Celoni (Arabia, *Misc. Folk.*, p. 68) i usà també aquesta forma el vigatà Martí Genís. Però és *dringar* la variant que s'ha generalitzat (NOLLER aplicat als diners, *Croquis*, 119); llevat en el sentit de 'fer xocar el vidre de la copa en beure a la salut d'algué', que llavors es diu *trinquem!*

DERIV.: *Dring* [Belv. 1803]; «quan tronà entre *drinchs* d'armas la veu de Don Rondan», *Atl.* de 1867 I, 33b, suprimit en la versió de 1877, però després ho usà Verdaguier sovint. *Dringadeig*, *Dringadera*, *Dringador*, *Dringament*, *Dringant*, *Dringaroler*, *Dringdring* (també *driny-driny*), *Dringós*, *Dringueig*, *Dringuejar*, *Dringuet*, *Redringar* [PonsMass., VCatalà]; *redring* [VCatalà].

Dringola 'picarol de traginer' (Almenar); *dringoleig*. Amb un valor semblant al de *dringola* però sense al·lusió expressa al so del metall s'usa a Mallorca una formació paràhela *dingala* per 'balda' («baula»), *BDLC* IV, 1990, 198. Amb al·lusió encara més exclusiva al moviment bransolejant *dingolandetjar*: «banderes i banderoles *dingolandetjant* majestàtiques a tots els vents», *BDLC* VI, 1910, 121.

DRISSAR, 'hissar les veles mitjançant les drisses', i *drissa* 'corda que serveix per hissar una verga', de l'it. *drizzare* 'aixecar, dreçar', i 'drissar', variant italiana del nostre *dreçar* (veg. *DRET*), i it. *drizza*. □ 1.^a doc.: *drissar*, 1868, *SLitCosta*; *drissa* [1864, Lab.]. Veg. Vidos, *Parole Marinaresche*, 345-6; *DCEC* II, 195. A Sant Pol de Mar anomenaven *les estrisses* uns cordatges que baixen arrambats a l'arbre per la cara de popa fins al bossell de les estrisses, al costat del banc d'arborar (1930).

DROGA, mot internacional d'història incerta i d'etimologia molt obscura o enterament ignorada; solament sembla bastant ben establert que el mot apareix primerament en el Nord de França i costa Sud d'Anglaterra i que des d'allà es propagà al català i les altres llengües de l'Oest d'Europa; totes les etimologies proposades són inversemblants en diversos aspectes alhora i especialment des del punt de vista semàntic, això últim amb l'excepció de la que el relaciona amb un grup de mots iranís antics, de forma *dārōk* 'medicina', 'droga' i *drōg* 'mentida, engany', etimologia que xoca amb inversemblances no gaire menys greus quant a la via de propagació del mot. les

quals, sense eliminar-se, es podrien atenuar admetent una complicada transmissió per l'argot militar de les guarnicions imperials de Renània i les dels reis carolingis. □ 1.ª doc.: doc. barceloní de 1437.

5 Els mercaders catalans, del Llevant «reportaven-ne diverses spícies, *drogues* e altres havers de notable valor», segons un doc. de les *Memòries Hist. de Capmany*, de 1437 (II, doc. 148), cf. el comentari que li dedica FSoldevila en el seu capítol dedicat a Anfós el Magnànim (*Hist. Cat.* II, 66). En els nostres lèxics antics no figura encara en els de rims de fi S. XIV (enloc en el *Torcimany*, ni entre els 17 rims en -òga, i 6 en -òga, §§ 139, 140), ni XV-XVI (manca en el Busa de 1507 i 1562, i en el cat.-alemany de 1502); els primers a registrar-lo són el Nebrissa Llatí-Català de 1560: «pharmacum: tota *droga* bona o mala; una bevenda de medecina» (p. 121); OPou (1575) com a títol del capítol «de *adrogues* y olors» (algàlia, almes, almangra ---) (*TbPu.*, 199); DTo. (1647), «*drogues*, *espècies* o olors: aroma»; Lacav. *droga* «medicament» (1695).

En les altres llengües del Migjorn europeu és encara més tardà. En cast. n'hi ha una sola dada de fi S. XV i algunes des de 1523. En portuguès primer el 1563 i des de mJ. S. XVII, amb el derivat *drogaria* el 1541; indirectament, a través de traduccions a l'italià (Ramusio, Empoli) es dedueix que ja l'usaven els portuguesos el 1516 i el 1520. Oc. *droga* i *drogaria* en dues fonts que semblen del S. XV, però la primera aparició de data ben concreta és de 1507. L'it. *droga* solament en aquelles traduccions o adaptacions de fonts portugueses i en un doc. en baix llatí de Savona de l'a. 1526. En alt i baix alemany *droge* i els seus derivats no apareixen abans de 1505 i els especialistes 35 estan d'acord que són manlleus del francès. En neerlandès és més tardà o secundari que enloc, car allà *drooghe* tingué un ús més aviat passatger en el S. XVII, i fóra d'això s'hi ha usat *drogerij* [1588], la terminació del qual revela un evident manlleu del francès (Franck, *EtymWB.*, 136; Supl. de V. Haeringen, p. 39).

Hi ha una marcada diferència entre tot això i l'aparició en francès i en anglès: fr. *drogue* ja en una poesia del S. XIV i freqüent des de Rabelais. I a Anglaterra apareix en un text en baix llatí de 1327, però amb una forma tan clarament anglesa com *drogges*, la qual la tenim també en text anglès des de 1377; però els anglistes admeten que és un manlleu del francès, i en tot cas una forma amb -g- intervocàlica difícilment podria ser d'una gran antiguitat a Anglaterra. Tant això com la posició geogràfica i comercial del Nord de França i el considerable desnivell cronològic entre el francès i les altres llengües, coincideixen a fer-nos creure que el Nord de França és el centre d'irradiació a totes les llengües europees.

55 En el *DCEC* (II, 195b-198a) vaig examinar detingudament les nombroses etimologies proposades, i vaig donar raons tan fortes contra la major part que ara semblaria fútil tornar a parlar d'aquestes. Em limito doncs a reexaminar les tres que han semblat més sus-